

TYKNÆBSPARAKITTERNE

Bolborhynchus - slægten

Udarbejdet 1981 af Navneudvalget
Revidere juni 1998
Færdigredigeret marts 1999
Revideret december 2006

Dette materiale er den enkelte dommers private og må ikke offentliggøres

Bolborhynchus - slægten

Slægten *Bolborhynchus* omfatter 5 arter små sydamerikanske parakitter med nøgen vokshud og ret groft næb. En oversættelse af *Bolborhynchus* vil være løgformet næb; på dansk Tyknæbsparakit. Der er overgangsformer i halestrukturen - hos *aymara* og *aurifrons* er halen lang og stærkt nuanceret, hos *orbygnesi* og *ferrugineifrons* kort og afrundet.

Der er sekundære kønskarakter hos *aurifrons* og i mindre omfang hos *lineola*, men ikke hos de øvrige 3 arter.

Slægten omfatter:

Bolborhynchus aymara (d'Orbigny) E: Sierra Parakeet T: Aymara Sittich	Aymaraparkit	side 4
Bolborhynchus aurifrons aurifrons (Lesson) E: Golden-fronted Parakeet T: Zitronen-Sittich, Gelbstirn Dickschnabelsittich Underarter: robertsi, magarihae, rubrirostris	Citronparakit	side 6
Bolborhynchus lineola lineola (Cassin) E: Lineolated Parakeet, Barred Parakeet T: Katharinasittich Underarter: tigrinus	Katharinapåarakit	side 10
Bolborhynchus orbygnesi (Souance) E: Andean Parakeet T: Andensittich	Andeparakit	side 12
Bolborhynchus ferrugineifrons (Lawrence) E: Rufous-fronted Parakeet T: Rotstirnsittich	Rustpandet parakit	side 13

Benyttet litteratur:

J.L. Albrecht-Møller: Papegøjebogen.

Joseph M. Forshaw: Parrots of the World (2. rev.udg. 1978)

I forbindelse med revideringen: Desuden diverse oplysninger fra tilgængelig bøger, internet og tidsskrifter.

Aymaraparakit

Bolborhynchus aymara

Eng.: Sierra Parakeet

Tysk: Aymara Sittich

Ringstørrelse: 4,5 mm

Farvebeskrivelse.:	Forhoved, pande, tøjler, isse og nakke gråbrun. Kinder, halssider og strube lysegrå. Bryst og bug grå. Undergump lys gulliggrøn. Flanker og undervingefjer gulligt grønne. Underside af halen støvet grøn; de to midterste halefjer blålige mod spidsen. Halens underside blåliggrøn. Ryg mørkegrøn. Vinger mørkegrønne. Næb hvidligt (lyst hornfarvet). Ben og fødder kødfarvede, med mørke kløer. Øjne mørke. Iris brun.
Kønsforskel:	Der er ingen ydre farveforskelle, dog kan der muligvis være følgende kønsforskel. 1,0 kødfarvede fødder, 0,1 horngrå fødder. 1,0 næb lysere end 0,1. 1,0 kalot mørkegrå, 0,1 kalot lysegrå. Brystfarve hos 1,0 er mere sølvgrå end 0,1. Næbfarven kan være afhængig af ynglekondition.
Ungfugle:	Ligner de voksne men med gråt næb.
Længde:	20 cm.
Hjemsted:	Østlige side af Andesbjergene fra La Paz og Cochabamba, Central Bolivia i syd ved Mendoza og i vest Cordoba, vestlige Argentina.
Opdræt:	Opdrættet flere gange i Danmark. Dansk førsteopdræt, der tillige regnes for verdensopdræt, fandt sted i 1961 hos Børge Stenstrup, Nysted.
Dommerbemærkning:	Normalt fredelig og kan holdes sammen med tropefugle i voliere. Ungfugle udfarver efter ca. 2 mdr. Kuld størrelse normal 4-6 æg.
Mutationer:	Blå.

Citronparakit

Bolborhynchus aurifrons aurifrons

Engelsk: Golden-fronted Parakeet

Tysk: Zitronen-Sittich, Gelbstirndickschnabelsittich.

Ringstørrelse: 4,5 mm

Farvebeskrivelse.:	Overvejende grøn; undersiden lysere og mere gullig. Pande, forreste del af kinder, tøjler samt forhals <u>klart gule</u> ; øvrige kindparti lysende grønt; <u>sider af bryst klart gule</u> ; øvrige brystparti og bug iblandet gult. Yderfanerne på de store svingfjer blåviolette; øvrige svingfjer og undervinge blågrønne. Halen grøn på oversiden; undersiden blågrå. Næb hornfarvet gullighvidt med beskeden tandudskæring; vokshuden gullig med runde næsebor. Iris brun. Ben brunlige. Fødder rødligt gule.
Kønnsforskel:	Hunnen ligner hannen, men <u>uden gul på hovedet</u> ; undersiden iblandet gult, men ikke så udpræget som hos hannen.
Ungfugle:	Ligner hunnen.
Længde:	18 cm.
Hjemsted:	Temperede zoner i Cordillerbjergene i det centrale Peru.
Opdræt:	Blev antagelig første gang importeret i 1968. I 1970 blev arten opdrættet hos E. Kezler-Hansen, Valby som første opdræt.
Dommerbemærkning:	Unge hanner kan have gullig maske.

Underart

Roberts citronparakit

Bolborhynchus a. robertsi

Eng.: Robert's Parakeet

Tysk: Roberts-Zitronensittich

- Farvebeskrivelse.: Ligner nominatformen B.a. aurifrons, men har mindre gul maske; undersiden er mørkere uden det udprægede gule anstrøg.
- Kønnsforskel: Hunnerne ligner også hunnerne hos B.a. aurifrons men er mørkere grønne.
- Hjemsted: Det nordlige Peru. Kendt i Soquian i Maranon dalen, Libertad i det nordvestlige Peru.
- Opdræt: Er opdrættet i Danmark af Else Andersen, Pandrup 1995.
- Dommerbemærkninger: Anses af nogle som en overgangsform mellem B. a. aurifrons og B. orbynesius (Andesparakit). Unger er ensfarvet grøn. Unge hanner får hurtig den gule maske.

Martgaritas citronarakit

Bolborhynchus a. margarithae

Eng.: Margarit parakeet

Tysk: Margarit-Sittich

- Farvebeskrivelse.: Begge køn hos denne race er lig hunnen hos Citronparakitten, altså uden gult i masken og på brystet. Yderligere adskiller den sig fra *B.a.aurifrons* ved at være kraftigere bygget, og halen en smule kortere.
- Kønnsforskel: 1,0 overnæb gulligt, undernæb gult. 0,1 hele næbbet mørkt (grønlige på grå base).
- Dommerbemærkning: Første import i 1976, hvor den først blev fejlagtigt identificeret som Andesparakit, men kan skelnes fra denne ved at svingfjerens yderfaner er blåviolette. Hos Andesparakit er svingfjerens yderfaner blågrønne, og den har endvidere kortere, mere stump afsluttet hale.
- Hjemsted: Sydlige Peru og Cochablemba og Oruro, vestlige central-Bolivia gennem Rarapaca og Antofagasta, nordlige Chile, nordvestlige Argentina og Jujuy-provinsen, Salta.
- Opdræt: Dansk førsteopdræt formodes at være det af Arne Sparrebo og Jan Sørensen..

Rødnæbbet citronparakit

Bolborhynchus a. rubrirostris

Eng.: Red-billed Parakeet

Tysk: Rotschnabelsittich

- Farvebeskrivelse.: Ligner B.a. aurifrons, men hoved og undersiden mørkere grøn med et anstrøg af blå. Der er ikke gult i masken og kropsfarven. Hos visse eksemplarer er brystet orangerødt. Undervingedækfjer og underhale fra lys grøn til gråblå. Næb rødt. Dette er den største af Citronparakitterne.
- Længde: 20 cm.
- Hjemsted: Bjergene i nordvest Argentina fra Catamarca i syd til Mendoza og vestlige Cordoba mod Santa provinsen. Centrale Chile.

Katharinaparakit

Bolborhynchus lineola lineola

Eng.: Lineolated Parakeet, Barred Parakeet.

Tysk: Katharinasittich.

Ringstørrelse: 5,0 eller 5,5 mm

Farvebeskrivelse.:	Hoved, forhals og underkroppens midte gulliggrøn, øvrige underside mørkere grøn, alle fjer med sort endesøm. Overgumpfjer og overhaledækfjer med rundagtige pletter. Halen mørkere grøn med sorte fjerskafter. Øjet gulbrunt. Næb hvidligt hornfarvet. Fødder kødfarvet.
Kønnsforskel:	Hunnen lidt mindre end hannen og med mindre og smallere sorte aftegninger. Hannens 2 midterste halefjer er sorte, hos hunnen grønne med sort spids.
Hjemsted:	Subtropiske zoner i de centrale amerikanske bjerge fra det sydlige Mexico til det vestlige Panama.
Længde:	17-18 cm.
Opdræt:	Formodet dansk førsteopdræt hos Dalborg-Johansen, Odense 1955.
Dommerbemærkning:	Hos <u>ældre fugle</u> kan masken være isprængt gult.
Mutationer:	Der findes efterhånden en hel del. Se bagerst i standarden.

Fuglene er fra venstre: ino, kobolt, lutino, tyrkis og olivengrøn.

Underarter:

Stribet katharinaparakit

Bolborhynchus l. tigrinus

Farvebeskrivelse.:

Ligner B. l. lineola, men er generelt mere mørk i fjerdragten og kraftigere aftegnet med sort (sribet med sort).

Hjemsted:

Tachira og Merida, nordlige-vestlige Venezuela, Andesbjergene i Columbia fra Norte de Santander i Syd til Cauca, Andesbjergene i centrale Peru i Cuzco og Ayacucho.

Opdræt:

Andesparakit

Bolborhynchus orbynesius

Eng.: Andean Parakeet

Tysk: Andensittich

Ringstørrelse: 4,5 mm eller 5,0 mm

- Farvebeskrivelse.: Overvejende del af fuglen grøn (mørkere end Citronparakitten). Undersiden gulliggrøn. Store svingfjers yderfaner blågrønne. Små vingedækfjer grønne, store undervingedækfjer blågrønne. Overryg blåliggrøn med en changerende farveveksling. Hale grøn. Næb grønligt på grå base, lyst i spidsen. Fødder lyst kødfarvet. Blålig øjenring.
- Kønsforskel: Kønnene er antagelig ens.
- Længde: 17-18 cm.
- Hjemsted: Perus højland, nordlige Bolivia fra Cajamarca i syd til Cochabamba. Subtropisk zone af Andesbjergene og Peru.
- Opdræt: Er opdrættet i Danmark, første gang i 1982 hos Verner Jespersen, Silkeborg.
- Dommerbemærkning: Dog kan 1,0 have gult anstrøg på pande og siden af hovedet - 0,1 har næppe dette gule anstrøg.

Rustpandet parakit

Bolborhynchus ferrugineifrons

Eng.: Rufous-fronted Parakeet

Tysk: Rotstirnsittich

Farvebeskrivelse.:	Smalt <u>pandebånd</u> rustfarvet; hage og område mellem næb og øje mat okkerfarvet. Kroppens overside mørk grøn, overhaledekfjer noget lysere. Halen lysere end ryggen, og med rødligbrune skafter; svingfjerenes yderfaner er sort, inderste kanter mat blåliggrønne, undervingedækfjer mørkt grønne med sorte inderfaner; undervingedækfjer mørk grønne. Kroppens underside lys grøn med gulligt skær. Strube med antydning af okkerfarve. Næb mørkt hornfarvet. Fødder gulligbrune. Kønnene er ens farvede.
Længde:	18 cm.
Hjemsted:	Kun kendt fra det centrale af Andesbjergene i Tolima og Cauca. Colombia.

Det er meget lidt man ved om denne fugl i naturen.

